

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 24 marca 2016 r.

Adam Bodnar

II.510.1232.2015.MK

Pan

Zbigniew Ziobro

Minister Sprawiedliwości

Prokurator Generalny

Do mojego Biura zwróciła się osoba niepełnosprawna, która wskazała na istotne wady rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 grudnia 2014 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu doręczania pism sądowych w postępowaniu karnym (Dz. U. z 2015 r., poz. 82), polegające na pozbawieniu osób obłożnie chorych i niepełnosprawnych możliwości właściwej realizacji gwarancji procesowych w postępowaniu karnym. Osoba ta, z racji swojego stanu zdrowia i niemożności poruszania się, ma ustanowionego – na zasadzie art. 38 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe (Dz. U. 2012 r., poz. 1529) - pełnomocnika do odbioru przesyłek i przekazów pocztowych, któremu jednak odmówiono prawa do odebrania pisma nadesłanego przez sąd w postępowaniu karnym.

Zgodnie z § 2 ust. 2 ww. rozporządzenia pismo sądowe doręczane przez operatora pocztowego, w przypadkach, o których mowa w art. 132 § 4 Kodeksu postępowania karnego, doręcza się "Do rąk własnych". Wyeliminowana została zatem w tym przypadku możliwość odbioru przesyłek za pośrednictwem ustanowionego pełnomocnika.

Wskazany przepis rozporządzenia zmieniony został z dniem 1 lipca 2015 r. na mocy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 czerwca 2015 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad i trybu doręczania pism sądowych w

postępowaniu karnym i jest konsekwencją zmiany art. 132 Kodeksu postępowania karnego (również dokonanej z dniem 1 lipca 2015 r.). Jak wskazał ustawodawca, nowe brzmienie art. 132 § 2 k.p.k. i wprowadzenie do art. 132 k.p.k. paragrafu 4 spowodowane było występującymi w praktyce problemami związanymi z tzw. doręczeniami pośrednimi. Adresaci pism procesowych, w tym zwłaszcza oskarżeni kwestionowali bowiem prawidłowość doręczenia pisma, podając, że dorosły domownik pisma takiego im nie przekazał lub przekazał z opóźnieniem. Co więcej, dorośli domownicy fakty te potwierdzali. Stąd, aby wyeliminować to niebezpieczeństwo i zwiększyć gwarancje oskarżonego w odniesieniu do pism szczególnie dla niego istotnych wyłączono możliwość doręczenia pośredniego i doręczenia za pośrednictwem telefaksu lub poczty elektronicznej w odniesieniu do: - zawiadomienia o terminie posiedzenia w przedmiocie warunkowego umorzenia postępowania (art. 341 § 1 k.p.k.); - zawiadomienia o terminie posiedzenia w przedmiocie wniosku z art. 335 o skazanie bez rozprawy (art. 343 § 5 k.p.k.); - zawiadomienia o terminie posiedzenia w sprawie rozstrzygnięcia o przepadku, zaliczeniu tymczasowego aresztowania, zatrzymania lub środków zapobiegawczych z art. 276 k.p.k. albo o dowodach rzeczowych (art. 420 § 1 k.p.k.); - doręczenia wyroku wydanego na posiedzeniu, o którym mowa w art. 343a k.p.k., w przedmiocie wniosku z art. 338a k.p.k. i doręczenia wyroku nakazowego (art. 500 § 1 k.p.k.). Jak wskazał ustawodawca, wymienione pisma doręczyć będzie można oskarżonemu albo osobiście, albo poprzez dwukrotne awizowanie (uzasadnienie ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, Nr druku: 870, pkt 15).

Ponadto, z dniem 1 lipca 2015 r. zmieniony został również § 7 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie szczegółowych zasad i trybu doręczania pism sądowych w postępowaniu karnym, poprzez wyeliminowanie możliwości wydania złożonej w placówce pocztowej przesyłki ustanowionemu pełnomocnikowi.

Wydaje się jednak, że w przypadku osób niepełnosprawnych, obłożnie chorych, czy pozostających z różnych przyczyn (np. wskutek wypadków) niezdolnymi do osobistego odbioru pism sądowych, powinny istnieć rozwiązania prawne, które w takich sytuacjach przeciwdziałać będą naruszaniu ich praw procesowych w postępowaniu karnym.

Mając na względzie powyższe, zwracam się z uprzejmą prośbą o dokonanie analizy problematyki podniesionej w niniejszym wystąpieniu i poinformowanie mnie o podjętych działaniach.

Podpis na oryginale